

YTTRANDE

2017-10-23 Ärendenr:
NV-04907-17

Miljö- och energidepartementet
Jerker Forsell
103 33 Stockholm

Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss *Triklosan och andra konserveringsmedel i kosmetiska produkter. Kemikalieinspektionens rapport från ett regeringsuppdrag*
M2017/01392/Ke

Sammanfattning

Naturvårdsverket ställer sig i stora delar bakom den analys och de förslag till åtgärder som Kemikalieinspektionen redogör för i redovisningen av sitt regeringsuppdrag.

Naturvårdsverket lyfter fram tre områden där vi har synpunkter på Kemikalieinspektionens slutsatser och förslag:

Naturvårdsverket föreslår att kvicksilvverföreningarna och silverklorid avlägsnas från bilaga V till kosmetikaförordningen.

Naturvårdsverket noterar att det inte finns en tydlig framställning av hur åtgärdsförslagen särskilt skyddar barn och unga. Vi vill understryka vikten av att detta perspektiv genomsyrar arbetet för att åtgärda skadliga ämnen, i enlighet med handlingsplanen för en giftfri vardag.

Naturvårdsverket vill uppmärksamma regeringen på att frågan om multifunktionella additiv är viktig och bör få ett större fokus i det fortsatta arbetet för att åtgärda skadliga ämnen.

Naturvårdsverkets ställningstaganden och skäl

Kemikalieinspektionen har i enlighet med ett regeringsuppdrag undersökt triklosan och 18 andra konserveringsmedel som finns i tvål, schampo och andra kosmetiska produkter för att se om det finns behov av nationella åtgärder eller begränsningar av ämnena. I enlighet med handlingsplanen för en giftfri vardag ska

Kemikalieinspektionen åtgärda skadliga ämnen som barn och unga kommer i kontakt med i sin vardag och som riskerar att komma ut i miljön.

Naturvårdsverket anser, i enlighet med slutsatserna i Kemikalieinspektionens redovisning, att den mest lämpliga vägen att verka för en hög skyddsnivå är inom ramen för de harmoniserade EU-reglerna för kemikalier och kosmetika. Införande av nationella begränsningar riskerar att försvåra rättsläget genom den dubbelreglering som uppstår (avsnitt 10.4.1 sid 61). Dessutom är förekomsten av ämnena låg i kosmetiska produkter och andra källor till exponering är sannolikt större.

Naturvårdsverket tillstyrker åtgärdsförslagen om att *verka för regler med hög skyddsnivå i Reach-förordningen* (avsnitt 11 sid 68) och att *verka för att begränsa konserveringsmedel som har oacceptabla risker, genom ämnesreglerna i kosmetikaförordningen (bilaga V)*. Naturvårdsverket uppfattar att det i dessa förslag samt i förslaget *verka för att de konserveringsmedel som är tillåtna är tillräckligt utvärderade och säkra att använda* ligger att generellt verka för en högre grad av helhetssyn och informationsutbyte när det gäller farliga ämnen inom relevant EU-lagstiftning.¹ Naturvårdsverket anser att detta utgör en angelägen åtgärd. Vidare tillstyrker Naturvårdsverket förslagen om nationella åtgärder för att säkerställa att användningen av vissa ämnen inte ökar i produkter på den svenska marknaden (avsnitt 11 sid 69-70).

Naturvårdsverket tillstyrker åtgärdsförslaget *Verka för bättre beslutsunderlag genom fortsatt nationell miljöövervakning* (avsnitt 11 sid 70). Bedömningen är att det är viktigt att säkerställa att halterna av triklosan i miljön inte ökar liksom att få information om triklokarbens förekomst i miljön då triklosan och triklokarban misstänks vara svårnedbrytbara i miljön.

I Kemikalieinspektionens uppdrag ska särskilt fokus ligga på skydd för barn och unga vuxna. Det framgår i redovisningen (avsnitt 3.1 sid 26) att kosmetikaanvändningen ökar och att barn börjar använda smink och hårfärgningsprodukter i lägre åldrar jämfört med tidigare generationer. Vi noterar att det i åtgärdsförslagen (avsnitt 11) inte tydligt framgått hur åtgärderna särskilt skyddar barn och unga vuxna. Vi vill understryka vikten av att detta perspektiv genomsyrar arbetet för att åtgärda skadliga ämnen, i enlighet med handlingsplanen för en giftfri vardag.

I Kemikalieinspektionens redovisning (avsnitten 8.4 sid 56 och 10.2 sid 59) framgår att myndigheten anser att förslaget om att *verka för att de konserveringsmedel som är tillåtna är tillräckligt utvärderade och säkra att använda* (avsnitt 11 sid 68) kommer att leda till minskad användning av multifunktionella additiv. I redovisningen redogörs för att det i avsaknad av lämpliga alternativ för konserveringsmedel, finns en risk att så kallade multifunktionella additiv ökar globalt. De multifunktionella additiven är inte lika väl granskade som de tillåtna konserveringsmedlen. Det finns inte heller några haltgränser. Multifunktionella additiv kan innehålla ämnen som har en konserverande verkan men som trots det inte finns med i kosmetikaförordningens bilaga V. Det finns också exempel på ämnen, t.ex. climbazol, som finns med i bilaga V men som multifunktionellt additiv får finnas i högre halter i produkten än vad som anges i bilaga V. Mot bakgrund av denna problembild önskar Naturvårdsverket att redovisningen hade belyst frågan om förutsättningarna att reglera multifunktionella additiv i kosmetikaförordningen

¹ Exempelvis Reach-förordningen, CLP-förordningen, biocidförordningen respektive kosmetikaförordningen

grundligare. Naturvårdsverket vill med detta uppmärksamma regeringen på att frågan om multifunktionella additiv är viktig och bör få ett större fokus i det fortsatta arbetet för att åtgärda skadliga ämnen.

Kemikalieinspektionen anser att kvicksilverföreningarna och silverklorid helt ska undvikas i kosmetiska produkter enligt förslaget om att *verka för att konserveringsmedel i kosmetiska produkter inte används i högre halter än nödvändigt* (avsnitt 11 sid 69). Naturvårdsverket delar Kemikalieinspektionens uppfattning om att dessa ämnen inte ska förekomma i kosmetiska produkter och föreslår att åtgärden för att åstadkomma detta är att de tas bort från bilaga V. Under perioden 1995-2014 har inte någon användning som konserveringsmedel registrerats för kvicksilverföreningarna och silverklorid (avsnitt 3.2.1.2 sid 29). Enligt utredningen har det dessutom visats att silver och kvicksilver kan bidra till ökad resistens mot antibiotika (avsnitt 6.1 sid 45).

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit avdelningschefen Martin Eriksson, föredragande, enhetschef Gunilla Sallhed samt handläggarna Marie-Louise Nilsson, Karin Norström och Jenny Oltner.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Björn Risinger
Generaldirektör

Martin Eriksson
Avdelningschef